

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 17 fevral 2024-cü il №12 (2823) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

“Hərbi qulluqçuların statusu haqqında”, “Hərbi xidmətkeçmə haqqında” Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə”, “Əmək pensiyaları haqqında” və “Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci, 16-cı və 18-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. “Hərbi qulluqçuların statusu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Məlumatı, 1992, № 4, maddə 79; 1993, № 5, maddə 132; Azərbaycan Respublikasının 1995-ci il 2 may tarixli 1030 nömrəli Qanunu; Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 5, maddə 378; 1998, № 1, maddələr 15, 16; 1999, № 4, maddə 228, № 5, maddə 286; 2001, № 6, maddələr 362, 363, № 11, maddə 694, № 12, maddələr 731, 736; 2004, № 2, maddə 57, № 3, maddə 133, № 4, maddələr 199, 212, № 7, maddə 507, № 8, maddə 596; 2005, № 10, maddə 871, № 12, maddə 1093; 2006, № 4, maddə 312, № 11, maddə 933; 2007, № 6, maddə 561, № 8, maddə 756, № 11, maddələr 1053, 1078; 2008, № 3, maddə 156, № 6, maddələr 462, 481, № 8, maddə 709, № 12, maddə 1048; 2010, № 3, maddə 171, № 6, maddə 482; 2011, № 2, maddə 71; 2014, № 11, maddə 1333; 2015, № 10, maddə 1085; 2016, № 6, maddə 1011; 2020, № 6, maddə 669, № 7, maddə 826, № 12 (I kitab), maddə 1425; 2021, № 6 (I kitab), maddə 542, № 7, maddə 706; 2022, № 5, maddə 433) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 14-cü maddənin 2-ci hissəsində “müəssisələrinin qiyabi şöbələrində” sözləri “müəssisələrində müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəsmiləşdirilmiş icazəsi olduqda” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.2. 18-ci maddənin 1-ci hissəsinin ikinci abzasında “beş” sözü “on” sözü ilə əvəz edilsin.

Maddə 2. Azərbaycan Respublikasının 1997-ci il 3 oktyabr tarixli 377-IQ nömrəli Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998, № 1, maddə 14; 2001, № 3, maddələr 138, 145, 146, 147, № 12, maddələr 731, 745; 2002, № 6, maddə 328, № 8, maddə 464; 2004, № 2, maddə 57, № 11, maddə 886; 2005, № 7, maddələr 576, 588, № 10, maddə 871; 2006, № 4, maddə 312, №11, maddə 933; 2007, № 8, maddə 756, № 11, maddə 1078; 2008, № 7, maddə 602, № 8, maddə 695, № 12, maddə 1048; 2010, № 6, maddə 482; 2011, № 2, maddə 71; 2015, № 5, maddə 501, № 10, maddə 1086, № 11, maddə 1250; 2016, № 1, maddə 16; 2017, № 3, maddə 328, № 12 (I kitab), maddə 2207; 2018, № 12 (I kitab), maddə 2488; 2019, № 2, maddə 180; 2020, № 6, maddə 669, № 7, maddə 827; 2021, № 6 (I kitab), maddə 544, № 7, maddə 699, № 8, maddə 897; 2022, № 8, maddə 830; 2023, № 2, maddə 189) ilə təsdiq edilmiş “Hərbi xidmətkeçmə haqqında” Əsasnamədə aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

(Ardı 2-ci səhifədə)

Sağ ol, Azərbaycan əsgəri!

İkinci Qarabağ müharibəsindən əvvəl cəbhə bölgələrinə yaxın kəndlərdə yeniyetmələrin də, uşaqların da əsgərləşdiyini görəndə qəlbimiz dağa dönürdü. O vaxtlar əli silah tutanların hamısının döyüş əzmi mərcasını aşırırdı, hamı “Hər birimiz bir əsgəri!” çağırışını ürək dolusu yaşıyırdı. Bu çağırış Vətənin çağırışı idi. O vaxtlar ağaclar ayrı cür böyüyürdü, çeşmələr ayrı cür qaynayır, bulaqlar ayrı cür axırdı, şimşəklər ayrı cür çaxırdı, dan yeri ayrı cür sökülürdü, Gün ayrı cür yaxırdı. Ağacda budaq, budaqda yarpaq, sellənən dərə, güllənən çəmən, dillənən bulaq, yaraları qaysaqılamayan torpaq deyirdi ki, “Döyüşün, Azərbaycan əsgəri!” Azərbaycan əsgəri bu harayları ruhuyla eşidirdi...

İkinci Qarabağ müharibəsindən iki gün əvvəl Beyləqanda ezamiyyətə yətdiydik. Təlim başa çatmışdı. Zabıtlər qürurla əsgərlərə baxırdılar; tapşırıq yerinə yetirilmişdi. Söhbətləşirdik. Əsgərlərdən birinin baxışlarını bürüyən niyyətdə doğmalıq görmüşdüm. Sözarası “Bu nə könül qubarıdır, igid əsgər?” soruşmuşdum. Əsgər yoldaşlarına baxmışdı. Baxışlarında çırpınan, sezilən, duyulan niyyət vardı. Əsgər səmimi sualımı səmimiyyətlə cavablamışdı: “Həmişə səngərlərdən döyüşə başlamaq istəmişik. Əmr verilmir. Kaş bu təlimdən sonra döyüşə başlamaq əmri veriləydi”. Əsgərin dedikləri döyüş əzmi idi. Qürurlanmışdıq. Sentyabrın 27-də düşmənin hücumunun qarşısını

alanların sırasında həmin əsgər də olub, həmin əsgərlər də. Onlar da qətiyyətlə döyüşüblər. Əminliklə həmin günün könüllər dünyasını nurlandıran işığını görürəm. Mən də səsimi səslərlə qoşalaşdırıb deyirəm ki, “Sağ ol, Azərbaycan əsgəri!”...

İşğalçı Ermənistan Azərbaycandan işğal etdiyi ərazilərdə yaratdığı sədləri möhkəmləndirirdi, havadarlarının siyasi və hərbi yardımlarına sığınıb danışıklardan yayınırı, bu vəziyyəti siyasi (və hərbi) nəhayətsizliyə yönəltməyə niyyətliydi ki, Azərbaycanın torpaqları hesabına ikinci erməni dövləti yaratsın. Bunun üçün qurduğu sədləri sərhəddən çevirməyə niyyətliydi? - Azərbaycanda azərbaycançılıq, vətənsəverlik, dövlətçiliyə, dövlətə sədaqət, döyüş əzmi, qələbə ruhu səngərlərə sığınmışdı, döyüş növbətçiliyindən döyüşə can atırdı. Zamanında əsgər olmuş oğulların - şəhidlərimizin ruhu deyirdi: “Döyüşün, əsgər qardaşlarım!”.

İkinci Qarabağ müharibəsi başladı...

Azərbaycan Ordusunun hissələri əks-hücum əməliyyatı ilə düşmənin niyyət sədlərini çignayıb keçdi, inadını qırdı, inamını çiliklədi, ümidini sindirdi. Onda -

daşlara çırpılındı
Düşmənin şikəst səsi,
Azərbaycan əsgərini
Döyüşə aparırdı
“Qarabağ şikəstəsi”...

Vətən müharibəsiydi, Vətənin müharibəsiydi. Hər yan döyüşdü, Azərbaycan əsgərinin döyüşləri yad gözüne heyrət idi, “Ana!”, “Vətən!”, “Ana Vətən!” deyənlərə “Heyratı”ydı, min illərin adı ilə Azərbaycan döyüşdü...

Şuşa-Laçın yolunda düşmənlə qarşılaşanda komandir döyüş əmri verib. Bu döyüşün sonunda Şuşa vardı, Şuşadan o yanda - işğalı son nəfəsinə bürmələyəcək Qələbə. Şuşa üçün döyüşübdülər, ürəklərdən keçib Şuşanın dağlarına çatmış niyyəti gerçəkləşdirmək üçün döyüşübdülər. Bu döyüşü son döyüş bilib döyüşübdülər. Yolu keçmişdilər. Ağaclığa çata-çatda döyüşçülərdən biri yaralanıb. Sağ qoluna, ayağına güllələr dəyib. Tərpənməyə heyi qalmayıb. Döyüşçülərdən biri bunu hiss edincə atışa-atışa ona yaxınlaşıb. Döyüşçünün yaralarını sarıyıb. Qan kəsməyəndə kimisə köməyə çağırmaq istəyib. Azca dikələndə yaralının pıçiltısını eşidib: “Sağ ol, qardaş”. Təşəkkür biçimli vida kəlmələri döyüşçünün gözlərindən yaş dərib, sarğı islanıb. Köməyə çatmış döyüşçü yaralının kəlmələrini eşidə bilməyib - düşməni snayperi onu vurub...

Vətən müharibəsində şəhid anası döyüşən ordunun əsgərlərinə ünvanladığı məktubda yazmışdı: “Döyüşün, oğlum, qalib gəlin. Qələbənidən sonra qarşıma çıxan ilk əsgəri şəhid oğluma əvəz bağrıma basacam...”. Əminəm ki, həmin Ana əhdini yerinə yetirib, göz yaşları yanağını közə döndərə-döndərə qarşısına çıxan əsgərlərin hamısına “Sağ ol, oğlum, sağ ol, Azərbaycanımın əsgər balası!” deyib. Anaların səsi Ananın səsiylə doğmalaşmış. Bu doğmalaşma 8 Noyabrın qürurunun, sevincinin bayrağına dönüş: Ömrümüzə işıq oldu Zəfər günü!..

2020-ci il oktyabrın əvvəllərində müharibəyə aparan yollardan birinin yolçusuydum. Maşınımız dayananda bir qədər aralıda döyüşə gedən əsgərlərlə uşaqların necə doğmalıqla sağollaşdığını görmüşdüm. 7-8 yaşlı uşaq hərbi səhra geyimli tanımadığı əsgərin boynunu qucaqlamışdı. Səsi aydınlığıyla eşidirdi: “Sağ ol, əsgər qardaşım! Gədin. Qalib gəlin...”.

2020-ci ilin 8 noyabrında “Mən azərbaycanlıyam!” deyənlər də, Azərbaycana ehtiramı olan dövlətlərin vətəndaşları da, dünyəvi niyyətlərlə yaşayanlar da var səsiylə demişdi: Sağ ol, Azərbaycan əsgəri!..

2020-ci il noyabrın 8-i günü xalqın sevinci evləre sığınmışdı, səhərcən qüdrətin, Vətəne sevginin, tariximizin harayları göy üzünün tülünə döndü: Sağ ol, Azərbaycan əsgəri! 2023-cü il 19 Sentyabr döyüşləri 44 günlük Vətən müharibəsinin məntiqi davamı oldu. Onda da eyni ovqat yaşanırdı...

2023-cü ilin 8 Noyabrında Xankəndidə yaşanan qürur bu qürurları elə gözəl tamamladı ki!...

Ruhumuzun dolaşdığı yerlər əsgərlərimizin nəfəsi ilə isindikcə deyiləcək ki, “Sağ ol, Azərbaycan əsgəri!”...

“Azərbaycan Ordusu”

"Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Hərbi xidmətkeçmə haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Əmək pensiyaları haqqında" və "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

2.1. 13-cü maddənin birinci hissəsi üzrə:
2.1.1. birinci abzasda "Hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 16-cı" sözləri "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 39-cu" sözləri ilə əvəz edilsin;
2.1.2. ikinci abzasda "37" rəqəmləri "36,5" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
2.1.3. üçüncü abzasda "45" rəqəmləri "48" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
2.2. 15-ci maddənin birinci hissəsinin səkkizinci abzasında "5" rəqəmi "10" rəqəmləri ilə əvəz edilsin və həmin abzasda "etmiş" sözündən sonra "kadr" sözü əlavə edilsin;
2.3. 150-ci maddənin birinci hissəsində "korporat (diviziya) və ona bərabər olan birbaşa rəislərin" sözləri "müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəsmiləşdirilmiş" sözləri ilə, "müəssisələrinin qiyabi şöbəsində" sözləri "müəssisələrində" sözü ilə əvəz edilsin;
2.4. 156-cı maddə üzrə:
2.4.1. birinci hissənin "j" bəndinə "etmiş" sözündən sonra "kadr" sözü əlavə edilsin;
2.4.2. aşağıdakı məzmununda "Qeyd" hissəsi əlavə edilsin:
"Qeyd: Zabıtların həqiqi hərbi xidmət dövründə Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin (xarici ölkələrin analoji ali təhsil müəssisələrinin) magistratura (rezidentura), doktorantura (adyunktura) səviyyələri üzrə əyani təhsilə müddəti, eləcə də ixtisasartırma, kadrların yenidən hazırlanması, stajkeçmə və kadrların təkmilləşdirilməsi üzrə əlavə təhsil müddəti (bir ildən çox olduqda) bu Əsasnamənin 15-ci maddəsinin birinci hissəsinin səkkizinci abzasında və bu maddənin birinci hissəsinin "j" bəndində nəzərdə tutulmuş müddətlərə daxil edilmir.";
2.5. 172-ci maddənin üçüncü hissəsi ləğv edilsin;
2.6. Əsasnaməyə 3 sayılı əlavə - "Hərbi qulluqçuların son yaş həddindən artıq həqiqi hərbi xidmətdə saxlanması üçün siyahıların tərtib edilməsi Qaydaları" üzrə:
2.6.1. birinci hissədə "ikinci 5" sözləri "daha 2" sözləri ilə əvəz edilsin;
2.6.2. üçüncü hissədə üçüncü halda "5" rəqəmi "2" rəqəmi ilə, "ikinci 5" sözləri "daha 2" sözləri ilə əvəz edilsin;
2.6.3. altıncı hissədən "5 illik" sözləri çıxarılınsın.
Maddə 3. "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 3, maddə 208, № 12, maddə 1019; 2007, № 12, maddə 1194; 2008, № 4, maddə 254, № 6, maddə 464, № 7, maddə 602, № 8, maddələr 699, 710; 2009, № 6, maddələr 395, 399, № 11, maddələr 877, 879; 2010, № 7, maddə 579; 2011, № 4, maddə 267, № 6, maddə 465, № 7, maddə 597, № 12, maddə 1109; 2012, № 11, maddələr 1037, 1044; 2013, № 3, maddə 223, № 5, maddə 485, № 6, maddələr 608, 614; 2015, № 5, maddə 494; 2017, № 5, maddə 676, № 7, maddə 1289, № 10, maddə 1776, № 12 (I kitab), maddə 2193; 2018, № 5, maddə 865, № 12 (I kitab), maddə 2504; 2019, № 2, maddə 205, № 3, maddə 380, № 5, maddələr 805, 808, № 8, maddələr 1374, 1382, № 11, maddə 1691, № 12, maddə 1891; 2020, № 7, maddə 829, № 12 (I kitab), maddə 1451; 2021, № 7, maddə 709, № 8, maddələr 893, 899, № 12, maddə 1332; 2022, № 6, maddə 583, № 8, maddə 829, № 12, maddələr 1369, 1387; 2023, № 1, maddə 44, № 2, maddələr 195, 212, 217; Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 24 oktyabr tarixli 1017-VIQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
3.1. 9.5-ci maddə üzrə:
3.1.1. 9.5.1-ci maddədə "20" rəqəmləri "25" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
3.1.2. 9.5.2-ci maddədə "25" rəqəmləri "30" rəqəmləri ilə və "12 il 6 ayını" sözləri "15 ilini" sözləri ilə əvəz edilsin;
3.1.3. 9.5.3-cü maddədə "45" rəqəmləri "48" rəqəmləri ilə, "25" rəqəmləri "30" rəqəmləri ilə və "12 il 6 ayını" sözləri "15 ilini" sözləri ilə əvəz edilsin;
3.2. 20-ci maddə üzrə:
3.2.1. 20.14.1-ci maddədə hər üç halda "20"

rəqəmləri "25" rəqəmləri ilə, "50" rəqəmləri "65" rəqəmləri ilə əvəz edilsin və həmin maddədən "yaşına və ya xəstəliyinə görə hərbi xidmətdən buraxılanlara isə - 55 faizi," sözləri çıxarılınsın;
3.2.2. 20.14.2-ci maddədə hər iki halda "25" rəqəmləri "30" rəqəmləri ilə, "50" rəqəmləri "65" rəqəmləri ilə, "12 il 6 ayını" sözləri "15 ilini" sözləri ilə və "hərbi xidmətin (hərbi xidmətin güzəştli sayılan hissəsi nəzərə alınmaqla)" sözləri "ümumi iş stajının" sözləri ilə əvəz edilsin;
3.2.3. 20.14.3-cü maddədə "45" rəqəmləri "48" rəqəmləri ilə, hər iki halda "25" rəqəmləri "30" rəqəmləri ilə, "12 il 6 ayını" sözləri "15 ilini" sözləri ilə və "hərbi xidmətin (hərbi xidmətin güzəştli sayılan hissəsi nəzərə alınmaqla)" sözləri "ümumi iş stajının" sözləri ilə əvəz edilsin;
3.2.4. 20.17-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"20.17. Bu Qanunun 20.1.13-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş şəxslərin əmək pensiyasına əlavələr pensiya təyinatı tarixində təminat xərcliyindəki sonrakı artımlar da nəzərə alınmaqla ailə başçısının təminat xərcliyinin məbləğinin ailə başçısını itirməyə görə əmək pensiyası hüququ olan ailə üzvlərinin sayına olan nisbəti şəklinə müəyyən edilmiş məbləğlə bu Qanuna uyğun olaraq təyin edilən ailə başçısını itirməyə görə əmək pensiyasının məbləği arasındakı fərq qədər təyin edilir.".
Maddə 4. "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 2, maddə 56; 2015, № 2, maddə 92, № 5, maddə 496, № 7, maddə 821; 2016, № 6, maddələr 999, 1007; 2017, № 10, maddə 1769; 2018, № 7 (I kitab), maddə 1425, № 11, maddələr 2204, 2205; 2019, № 2, maddə 187, № 4, maddə 579, № 5, maddə 797, № 6, maddə 986; 2020, № 7, maddə 831, № 11, maddə 1338; 2021, № 3, maddə 210; 2022, № 5, maddələr 433, 440; 2023, № 2, maddə 190, № 7, maddələr 897, 899) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
4.1. 39.1.2-ci maddədə "45" rəqəmləri "48" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;
4.2. 41-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda "Qeyd" hissəsi əlavə edilsin:
"Qeyd: Zabıtların həqiqi hərbi xidmət dövründə Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin (xarici ölkələrin analoji ali təhsil müəssisələrinin) magistratura (rezidentura), doktorantura (adyunktura) səviyyələri üzrə əyani təhsilə müddəti, eləcə də ixtisasartırma, kadrların yenidən hazırlanması, stajkeçmə və kadrların təkmilləşdirilməsi üzrə əlavə təhsil müddəti (bir ildən çox olduqda) bu Qanunun 41.0.9-cu maddəsində nəzərdə tutulmuş müddətə daxil edilmir.";
4.3. 44.2-ci maddə ləğv edilsin.
Maddə 5. Keçid müddəalar
5.1. Bu Qanun qüvvəyə mindiyi tarixədək "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 9.5.1-ci maddəsinə əsasən tələb olunan 20 təqvim ili hərbi xidmət müddətinin tamamlanmasına ən çoxu 3 təqvim ili qalmış hərbi qulluqçulara "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 2024-cü il yanvarın 1-dək qüvvədə olan normaları ("Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 20.17-ci maddəsi istisna olmaqla) tətbiq edilir.
5.2. Bu Qanun qüvvəyə mindiyi tarixədək 20 təqvim ili və daha çox hərbi xidmət etmiş hərbi qulluqçular 25 təqvim ili hərbi xidmət müddətini tamamlayanadək hərbi xidmətdən buraxıldıqda, onlara "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 2024-cü il yanvarın 1-dək qüvvədə olan normaları ("Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 20.17-ci maddəsi istisna olmaqla) tətbiq edilir.
5.3. Bu Qanun qüvvəyə mindiyi tarixədək təyin edilmiş əmək pensiyaları bu Qanuna əsasən yenidən hesablanmır.
Maddə 6. Bu Qanun 2024-cü il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 dekabr 2023-cü il

"Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Hərbi xidmətkeçmə haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Əmək pensiyaları haqqında" və "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 22 dekabr tarixli 1074-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Hərbi xidmətkeçmə haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 30 mart tarixli 692 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Hərbi xidmətkeçmə haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Əmək pensiyaları haqqında" və "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 22 dekabr tarixli 1074-VIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə qərara alıram:

1. Müəyyən edilsin ki:

1.1. "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 14-cü maddəsinin 2-ci hissəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini hərbi qulluqçunun xidmət yerinə müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xarici Kəşfiyyat Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Təhlükəsizlik Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rəbitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyi, Azərbaycan Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti həyata keçirirlər;

1.2. Azərbaycan Respublikasının 1997-ci il 3 oktyabr tarixli 377-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Hərbi xidmətkeçmə haqqında" Əsasnamənin 150-ci maddəsinin birinci hissəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini hərbi qulluqçunun xidmət yerinə müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xarici Kəşfiyyat Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Təhlükəsizlik Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rəbitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyi, Azərbaycan Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti həyata keçirirlər.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Hərbi xidmətkeçmə haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Əmək pensiyaları haqqında" və "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 22 dekabr tarixli 1074-VIQD nömrəli Qanunundan irəli gələn məsələləri həll etsin.

3. "Hərbi xidmətkeçmə haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 30 mart tarixli 692 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998, № 3, maddə 176 (Cild I) 2-ci hissəsinin iyirminci abzasına "Qanunun" sözündən sonra "150-cü maddəsinin birinci hissəsində və" sözləri əlavə edilsin.

4. Bu Fərman 2024-cü il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 15 fevral 2024-cü il

Türkiyədə təhsil alan kursantlarla görüş keçirilib

Müdafiə Nazirliyinin bir qrup hərbi qulluqçusu Türkiyə Respublikasına səfər edib. Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, səfər çərçivəsində Azərbaycan nümayəndə heyəti Azərbaycan

xalqının Umummilli Lideri Heydər Əliyevin Ankara şəhərində yerləşən parkdakı abidəsini və Türkiyə Respublikasının qurucusu Mustafa Kamal Atatürkün mavzoleyini - Anıtqəbri ziyarət edib. Ulu

Ondərlərin xatirəsi dərin hörmət və ehtiramla anılıb.

Sonra Şəxsi Heyət Baş İdarəsinin rəisi vəzifəsini icra edən general-mayor Elçin Xəlilov rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə birgə Türkiyənin Milli Müdafiə Nazirliyi, müxtəlif qoşun növü komandanlıqları, eləcə də bir neçə hərbi təhsil müəssisəsində olub və bir sıra görüşlər keçirib. Keçirilən görüşlərdə Azərbaycan ilə Türkiyə arasında hərbi təhsil və kadr hazırlığı sahəsində əməkdaşlığın inkişaf perspektivlərindən danışılıb, bu istiqamətdə görülməli işlər, eləcə də qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra məsələlər barədə ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

Daha sonra qardaş ölkədə təhsil alan kursantlarla görüş keçirilib. Azərbaycanlı nümayəndələr kursantların tədris

prosesi ilə tanış olublar, onların maraqlandıran suallar cavablandırılıb. Kursantlarla bir yerdə nahar edilib.

Səfər çərçivəsində Azərbaycanlı nümayəndə heyəti,

həmçinin qardaş ölkənin "HAVELSAN" şirkətini ziyarət edib. Burada qonaqlara müxtəlif təyinatlı silah-texnika və hərbi təyinatlı vasitələr nümayiş etdirilib.

İdeoloji iş və mənəvi-psixoloji təminat üzrə zabitlər və psixoloqlar ilə təlim-metodiki toplantı keçirilib

2024-cü ilin hazırlıq planına uyğun olaraq, "N" hərbi hissəsində ideoloji iş və mənəvi-psixoloji təminat üzrə zabitlər və psixoloqlar ilə təlim-metodiki toplantı keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, əvvəlcə Azərbaycan xalqının Umummilli Lideri Heydər Əliyevin və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olan qəhrəman Vətən övladlarının əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib, Dövlət Himni səsləndirilib.

Toplantıda ideoloji iş və mənəvi-psixoloji təminatın

yüksəldilməsi istiqamətində ötən il ərzində görülən işlərə, əldə olunan nailiyyətlərə və

nöqsanların aradan qaldırılmasına dair məruzələr dinlənilib, cari ildə bu istiqamətdə

görüləcək işlər, perspektiv planlar müzakirə olunub.

Həmçinin Azərbaycan Ordusunda hərbi vətənpərvərlik tərbiyəsi, şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığının yüksəldilməsi, hərbi intizamın möhkəmləndirilməsi, hərbi qulluqçular arasında fərdi tərbiyə işinin aparılması və qarşılıqlı münasibətlərin düzgün təşkil edilməsinin əhəmiyyəti diqqətə çatdırılıb.

Toplantıda zabitlər ideoloji iş və mənəvi-psixoloji təminatın yüksəldilməsi istiqamətində görülən işlərə dair məruzələrlə çıxış ediblər.

Azərbaycan Ordusunun mövqələri atəşə tutulub

Fevralın 16-sı saat 12:50-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri Basarkeçər rayonunun Günəşli yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqələrindən ordumuzun Daşkəsən rayonunun Təzəkənd yaşayış məntəqəsi istiqamətindəki mövqələrini iriçaplı silahlardan atəşə tutub.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, ordumuzun bölmələri tərəfindən qeyd olunan istiqamətdə adekvat cavab tədbirləri görüldü.

Rusiya Federasiyasındakı hərbi attaşelik aparatının nümayəndələri Moskvada keçirilən iclasda iştirak ediblər

Azərbaycan Respublikasının Rusiya Federasiyasında-

ki hərbi attaşelik aparatının nümayəndələri Moskva şəhə-

rində keçirilən Müstəqil Dövlətlər Birliyinin (MDB) iştirakçı dövlətlərinin hərbi təhsilin idarəetmə orqanları rəhbərlərinin iclasında iştirak ediblər.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, MDB Müdafiə Nazirləri Şurasının katibi general-mayor Yuri Daşkinin sədrliyi ilə keçirilən iclasda 2023-cü il ərzində həyata keçirilmiş fəaliyyətlər təhlil olunub, o cümlədən 2024-cü il üçün nəzərdə tutulmuş tədbirlər müzakirə edilib. Həmçinin müxtəlif mövzularda aidiyyəti şəxslərin çıxışları dinlənilib, müasir çağırışlar fonunda MDB məkanında hərbi təhsil sistemlərinin qar-

şılıqlı inteqrasiya imkanları barədə ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

Sonda iclasın gedişatı və aparılmış müzakirələrə dair protokol imzalanıb.

Azərbaycan Ordusunda komanda-qərargah səfərbərlik təlimi keçirilir

2024-cü ilin hazırlıq planına əsasən "N" hərbi hissəsin-

də komanda-qərargah səfərbərlik təlimi keçirilir.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, təlim müddətində qəbul məntəqələrinin açılması, şəxsi heyətin qəbulu prosesinin öyrənilməsi, bölmələrin səfərbərliklə kompleksləşdirilməsi və döyüş uzlaşmasının təşkili, əməliyyat təyinatı rayonuna yerdəyişmənin həyata keçirilməsi və ərazidə yerləşmə üzrə hesabların dəqiqləşdirilməsi, eləcə də əməliyyat təyinatı rayonunun tutulması və hücum əməliyyatının təşkili mövzularında fəaliyyətlər icra edilib və yerinə yetirilən fəaliyyətlərlə bağlı məruzələr dinlənilib.

Təlimin məqsədi səfərbər-

lik resurslarının dəqiqləşdirilməsi və icra olunan səfərbər-

lik tədbirlərinin müasir standartlara uyğunlaşdırılmasıdır.

Vətəni düşməndən qorumaq hər bir vətəndaşın müqəddəs borcudur. Xalqımızın vətənpərvər oğul və qızları zaman-zaman ölkəmizə, onun ərazi bütövlüyünə göz dikmiş düşmənlərə qarşı silaha sarılaraq döyüşüblər. Ötən əsrin 80-ci illərin sonunda bədnam qonşularımız ermənilər doğma Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olan Qarabağı Ermənistanın tərkibinə birləşdirmək xəyalına düşdülər. Daşnaklar bütün gücü ilə həm sovet rəhbərliyindən, həm də xarici havadarlardan dəstək alırdılar. Azərbaycan xalqı isə öz doğma ərazilərini düşməndən tək-tənha müdafiə etmək məcburiyyətində idi. Ermənilər hər ötən gün öz bəd niyyətlərini həyata keçirmək üçün daha da azgınlashırdılar. Hətta Azərbaycana qarşı elan edilməmiş müharibəyə başlamaqdan da çəkinmədilər.

Birinci Qarabağ müharibəsi Azərbaycanın yenidən müstəqillik qazandığı illərə təsadüf edir. O zaman nə peşəkar ordumuz vardı, nə də formalaşmış dövlət idarəçiliyi mövcud idi. Xalq vətənpərvər oğul və qızlardan ibarət könüllü özünümüdafiə dəstələri yaratmışdı. Onlar Qarabağda və Ermənistanla dövlət sərhəddində müdafiədə dayanmışdılar. Xalqımızın qətiyyətli iradəsini görən düşmən daha da amansız, qəddar üsullara əl atmaqla istəklərinə nail olmağa çalışırdı. Ölkəmizdəki siyasi gərginlikdən, peşəkar ordunun olmamasından istifadə edən ermənilər havadarların dəstəyi ilə Azərbaycanın ərazisinin 20 faizini işğal edə bildilər. Bu işğal 30 ilə yaxın davam etdi. Azərbaycan xalqı və dövləti bu illər ərzində nə torpaq itkisi ilə, nə də ərazi bütövlüyünün pozulması ilə qəti barışmadı. Xalqımızın vətənpərvər, mərd oğullarının sayəsində gec də olsa torpaqlar azad edildi. Bu cür mərd, qətiyyətli döyüşçülərdən biri də mayor Nail Təmraz oğlu Daşdəmirov olmuşdur.

Nail Daşdəmirov 1987-ci ildə Zaqatala rayonunun Lahıc kəndində anadan olub. O, Birinci Qarabağ müharibəsi şəhidi Qoca Qocayev adına Lahıc kənd tam orta məktəbini oxuyub. Nail təhsil aldığı məktəbin adını daşıyan şəhidin ölməzliyini, şəhidliyin müqəddəsliyini də ele onda duymuşdu. Nail hər səhər məktəbin girişindəki lövhədə Qoca Qocayevin adını oxuyardı.

Ordenli igidlərimiz

Laçın həmişə ruhumda olub

Kəndin fəxri şəhid Qoca Qocayevin döyüş yolunu öyrənmədən sonra böyüyəndə mütləq hərbiçi olmaq qərarına gəlib. Döyüşçü olmaq, erməniləri işğal etdikləri torpaqlarımızdan çıxarmaq, lazım gələrsə döyüşəcəyini də düşünüb bu qərarı vermişdi. Nail orta məktəbdə yaxşı oxuyur, ictimai işlərdə də fəallığı ilə seçilirdi. Valideynləri onun tamam fərqli bir peşənin davamçısı olacağını düşünmüşdülər. 2004-cü ildə orta məktəbi bitirəndə neçə illər qəlbində saxladığı, lakin açıb deyə bilmədiyi sirrini ilk dəfə atasına açır. O da son anda öz xeyir-duasını vermişdi.

Nail Daşdəmirov 2005-ci ildə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinə (İndiki Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitut) yüksək balla qəbul olur. Motoatıcı ixtisası üzrə hərbi təhsil alan Nail oxuduğu illərdə bütün fənləri yüksək səviyyədə mənimsəyir. Praktiki çalışmalara da dərindən yiyələnir. Gələcəkdə tabeliyində olan hərbiçiləri döyüşə hazırlamaq üçün mükəmməl bilik və bacarıqlarının olmasını gərəkli bilir. Bu səbəbdən də Nail çalışırdı ki, daha yaxşı oxusun. Beləliklə, Nail Ali Hərbi Məktəbi 2009-cu ildə fərqlənmə ilə bitirir. Məktəbin yaş kötüyünə emblem vurur.

Təlim və Tədris Mərkəzində bir il təkmilləşdirmə kursu keçəndən sonra gənc leytenant Nail Daşdəmirov cəbhə bölgəsinə göndərilib. Gənc zabıt burada da xidməti vəzifəsinin öhdəsindən layiqincə gələ bilib. Çox keçmir komandanlıq yüksək idarəçilik bacarıqlarına görə onun daha yuxarı vəzifəyə təyin olunması üçün vəsətət qaldırır.

2014-cü ilin yayında düşmən mövqələrimizə doğru hücum edəndə baş leytenant Nail Daşdəmirovun komandiri olduğu bölmə sayıqlığını bir an belə itirməmişdi. Hücum edən düşmənin qarşısını almış və onu çoxlu itki verməklə geri çəkilməyə məcbur etmişdir. Onun müdafiə mövqeyində göstərdiyi igidlik ordu rəhbərliyi tərəfindən dəyərləndirilərək növbədən kənar "kapitan" hərbi rütbəsinə təqdim edilmişdir.

Əməyi layiqincə qiymətləndirilən Nail bundan sonra hər-

bi xidmətə daha ciddi, daha böyük həvəs göstərmiş. Tabeliyində olan əsgərlərin də düşmənlə təmas xəttində daim ayıq-sayıq olması üçün səylərini artırır. Əsgərlərlə söhbətində, onlara hər an düşmənin hücum edəcəyini və bu hücumun qarşısını yalnız sayıqlığımız və peşəkarlıq sayəsində almaq mümkün olduğunu deyir. Əsgərlər komandirin dediklərini özlərinə qanun bilib mütləq şəkildə əməl edirlər.

Hərb tariximizə "Aprel döyüşləri" kimi qızıl hərflərlə yazılan 2016-cı ili yaxşı xatırlayırıq. Azərbaycan Ordusunun uzun müddətli atəşkəs dövründə ilk genişmiqyaslı əks-hücum əməliyyatı onda olmuşdu. O zaman əsgərlərimiz düşmənin qarşısını almış və onu böyük itkilərə düşür etmişdir. "Lələtəpə" istiqamətində düşməni məğlub edən bölmələrdən birinə komandirlik edən kapitan Nail Daşdəmirov aldığı döyüş tapşırığını uğurla yerinə yetirmişdir. O, tabeliyində olan əsgərlərlə "Lələtəpə" yüksəkliyinə ilk daxil olan Vətən oğullarımızdan olmuşdu. Aprel döyüşlərində fərqləndiyinə görə kapitan Nail Daşdəmirov Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə "İgidliyə görə" və "Döyüşdə fərqlənməyə görə" medalları ilə təltif olunub.

Vətən torpaqlarımızın tam azad edilməsini arzu edən və hər an bunun üçün varlığı ilə çalışan xalqımızın igid oğullarından biri də Nail olmuşdu. O, ruhdan düşməyib komandiri olduğu taboru döyüşə hazırlayırdı. Xidmətdə və hərbi əməliyyatlarda özünü doğruldan bu zabite komandanlıq etimad göstərib qısa müddətdə yuxarı vəzifələrə təyin etmişdir. Bu dəfə Naili daha böyük və ciddi

döyüş tapşırığının icrasını gözləyirdi. 2020-ci ilin iyulun əvvəlində Ermənistanla dövlət sərhədinin Tovuz rayonu istiqamətində düşmən yenidən tərribata əl atdı. Cəbhə xəttini yarıb yeni ərazilərimizi işğal etmək iddiasına düşdü. Döyüşçülərimizin sayıqlığı nəticəsində yenə düşmən həmləsinin qarşısı qətiyyətlə alındı. Buna baxmayaraq cəbhədə gərginlik səngimək bilmirdi.

2020-ci il sentyabrın 27-də düşmən yenə tərribat törətdi. Bu zaman Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev xalqa müraciət edərək ölkədə qismən səfərbərlik elan etdi. Cəbhə boyu gərgin döyüşlər başladı. Tərtər-Goranboy istiqamətində Nail komandiri olduğu taborla ona verilən döyüş tapşırığını uğurla yerinə yetirdi. Talış və Suqovuşan kəndlərinin azad edilməsi zamanı düşməni ağır itkilərə düşür edərək geri çəkilməyə məcbur etdi. Nail sentyabrın 30-da yaralansa da, bu barədə o, heç kimə bildirmir. Yarası yüngül olduğu üçün döyüşə davam edib. Oktyabrın 7-də isə ağır yaralanıb. Onu hospitala təxliyə ediblər. Oktyabrın 30-da müalicəni yarımçıq qoyub yenidən cəbhəyə qayıdıb və komandiri olduğu taboru döyüşdə idarə edib. Mayor Nail Daşdəmirovun xidmətləri, vətənpərvərliyi komandanlıq tərəfindən bu dəfə də yüksək qiymətləndirilib. 20 dekabr 2020-ci ildə mayor Nail Daşdəmirov Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamı ilə "Qarabağ" ordeni ilə təltif edilib.

Mayor Nail Daşdəmirov hazırda ruhumdan uzaq olmayan Laçın rayonunda, relyefin çətin olduğu dağlıq ərazidə xidmətini uğurla davam etdirir. Onun ən böyük arzusu erməni işğalı altında olan torpaqlarımızı azad etmək olmuşdu. İndi arzusuna çatan Nail azad edilməsi uğrunda vuruşduğu torpaqlarımızın müdafiəsində mətin dayanıb.

Mayor Nail Daşdəmirova bu çətin və şərəfli hərbi xidmətdə uğurlar arzulayırıq.

Bəxtiyar ƏLİYEV
"Azərbaycan Ordusu"

Türkiyə XİN: AŞPA-nın Azərbaycanla bağlı qərarı təmsilçilik hüququna ziddir

Türkiyənin Xarici İşlər Nazirliyi Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞPA) Azərbaycan nümayəndə heyətinin etimadnaməsini təsdiqləməsi ilə bəyanat yayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bəyanatda Türkiyə XİN-in AŞPA tərəfindən Azərbaycan nümayəndə heyətinin mandatının təsdiq edilməməsi barədə qərarın təəsüflə qarşılandığı bildirilib.

Qeyd edilib ki, bu qərar demokratik dəyərlərə uyğun gəlmir və təmsilçilik hüququna ziddir. Aydınır ki, əməkdaşlıq və dialoq kanallarının bağlanması mənasını verən bu addım regionda sülhün və sabitliyin təmin olunmasına xidmət etməyəcək.

Türkiyə AŞPA-nı bu səhvi tez bir zamanda düzəltməyə və Cənubi Qafqazda sülh söylərinə diqqət yetirməyə çağırıb.

Xankəndidə xeyli sayda silah və sursat aşkarlanıb

Fevralın 15-də Xankəndi şəhəri ərazisində xeyli sayda silah və sursat aşkarlanıb.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, polis əməkdaşlarının ötən gün keçirdikləri tədbirlərlə Xankəndidə 2 ədəd pulemyot, 6 ədəd müxtəlif markalı avtomat silahı, 1 tapança, 3 tüfəng, 8 ədəd qumbara, 44 ədəd patron darağı, 3114 ədəd müxtəlif çaplı patron və digər sursatlar aşkar olunaraq götürülüb.

“Yaddaşlara köçən qəhrəman!” adlı anım tədbiri keçirildi

Anım tədbirində Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçuları, qəhrəmanın doğmaları, döyüş yoldaşları, bir qrup Birinci və İkinci Qarabağ müharibəsinin iştirakçısı, şəhid ailələri və başqa qonaqlar iştirak etdilər.

Əvvəlcə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin və Vətənimizin müstəqilliyi, suverenliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olan Vətən övladlarımızın xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olundu. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirildi. Sonra muzeyin reisi istefa-

Azərbaycan Hərb Tarixi Muzeyində Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Təbriz Xəlilbəylinin anadan olmasının 60 illiyinə həsr olunmuş “Yaddaşlara köçən qəhrəman!” adlı anım tədbiri keçirildi. Qeyd edək ki, Milli Qəhrəman Azərbaycanın istiqlal səiri Xəlil Rza Ulutürkün yeganə övladı olub.

Qarabağa - Ağdam cəbhəsinə yollanıb. “O, döyüşlərdə qəhrəmanlıq göstərərək, yaralı hərbi qulluqçuları atəş altın-

də xüsusi ilə fərqlənib. Təbriz 31 yanvar 1992-ci ildə Xocalı rayonunun Xanabad kəndi istiqamətində gedən ağır dö-

Qəhrəmanı adına layiq görüldü. Cəsur Vətən oğlu Birinci Şəhidlər xiyabanında dəfn edilib. Bakı şəhərindəki küçələrdən biri Təbrizin adını daşıyır. Yaşadığı evin qarşısına isə xatirə lövhəsi vurulub. Təbriz yaşasaydı, bu gün 60 yaş olardı, ancaq şəhidlik məqamına ucalanda qəhrəmanın 28 yaşı vardı”.

Muzey reisi çıxışına davam edərək vurğuladı ki, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 44 günlük Vətən müharibəsində rəşadətli Azərbaycan Ordusu 30 ilə yaxın erməni faşistləri tərəfindən işğal edilmiş ərazilərimiz azadlığına qovuşdu. Ordumuzun parlaq qələbəsi nəticəsində Vətənimizin ərazi bütövlüyü təmin olundu. Tarixi Zəfərlə Azərbaycanın ərazi

yoldaşları Ədalət Məhərrəmov, Zəhid Qarayev Təbriz Xəlilbəyli haqqında xoş xatirələrini bölüşdülər. Onun Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı göstərdiyi igidlik və fədakarlıq nümunələrindən danışdılar.

Çıxış edən şəhid ailələri onlara göstərilən diqqət və qayğıya görə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə və Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinə minnətdarlıqlarını ifadə etdilər.

Daha sonra Milli Kino Mərkəzinin rəhbəri Kəmalə Musazadənin sənari müəllifliyi və rejissorluğu ilə araya-ərsəyə gətirilən Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Təbriz Xəlilbəyliyə həsr edilmiş “Ulu Türkün Təbrizi” adlı sənədli filmin nümayişi oldu.

da olan polkovnik Əzizağa Qənizadə Milli Qəhrəman Təbriz Xəlilbəylinin şərəfli həyat və döyüş yolundan geniş məruzə ilə çıxış edərək bildirdi ki, Təbriz Xəlilbəyli 1991-ci ilin sonunda könüllü olaraq

dan çıxarılıb, düşmənin xeyli canlı qüvvəsini məhv edib, cəsurluğu, qorxmazlığı ilə şöhrət qazanıb. Ağdamın Xocalının Pirlər kəndi, Xocalının Naxçıvanı (indiki Naxçıvanlı) kəndləri uğrunda gedən döyüşlərdə

yüzlərdə şəhid olub.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 8 oktyabr 1992-ci il tarixli 264 sayılı Fərmanı ilə Təbriz Xəlil Rza oğlu Xəlilbəyli ölümündən sonra yüksək ada - Azərbaycanın Milli

bütövlüyü uğrunda şəhid olmuş Vətən övladlarının qanı yerdə qalmadı, düşməndən onların qisası alındı.

Qəhrəmanın həyat yoldaşı Sevinc Ulutürk, komandiri olmuş Xudu Xudiyev, döyüş

Sonda Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin solistləri vətənpərvərliyi, qəhrəmanlığı tərənnüm edən mahnılar ifa etdilər.

Lalə HÜSEYNOVA
"Azərbaycan Ordusu"

Kapitan Yusif Nəcəfov 1992-ci il fevralın 17-də Neftçala rayonunda dünyaya göz açıb. İlk öncə valideynlərindən, daha sonra isə Neftçala rayonunun Xalqarabucaq kənd orta məktəbində təhsil aldığı müddətdə müəllimlərinin xain erməni əsgərlərinin xalqımızın başına açdığı əzab-əziyyətləri, işgəncələri və tarixi torpaqlarımızı işğal etdiklərini öyrənib.

Dərs saatları bitdikdən sonra kitabxanalara gedərək, Birinci Qarabağ döyüşləri haqqında biliklərini zənginləşdirirdi. Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Mustafayev lentə aldığı videogörüntüləri izlədikcə düşməne olan nifrəti, qəzəbi gündən-günə artırırdı. Məhz bu səbəbdən də o, hərbiçi olmaq və erməni işğalçılarından qisas alanların sıralarında olmaq qərarına gəlirdi. Orta təhsilini başa vurduqdan sonra Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyə qəbul oldu. Orada üç il təhsil al-

Gənc zabitlərimiz

Tarixi zəfər, tarixi oğullar

dıqdan sonra hərbi təhsilini Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində (İndiki Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitut) davam etdirdi. Təhsil aldığı müddətdə hərbin sirlərinə dərinlən yiyələnən Yusif artıq peşəkar hərbiçi kimi formalaşdı. Qarşıya qoyulacaq bütün tapşırıqların öhdəsindən asanlıqla gələ biləcək güc, qüvvət və savada malik idi. Beləliklə, gənc zabitimiz "leytenant" hərbi rütbəsinə layiq olduğu zaman ilk arzusuna çatmış oldu. İşğalçılardan qisas almaq arzusu isə onu illər sonra gözleyirdi.

Xidmətə başladığı andan etibarən peşəkar müəllimlərdən öyrəndiklərini təcəlliyində xidmət edənlərə öyrədirdi. O, şəxsi heyətə həm komandir, həm dost, həm də qardaş oldu. Bunun nəticəsidir ki, Yusif qısa müddət ərzində komandir və şəxsi heyətin hörmət və rəğbətini qazandı. Həmçinin şəxsi heyəti peşəkar döyüşçü kimi formalaşdırırdı. İnanırdı ki, Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə döyüşlər başlayacaq və o da qisas alanlardan olacaq. Çox vaxt keçmədən bu belə

də oldu. Xain düşmənin bütün cəbhə boyu həyata keçirdiyi növbəti tərribatlarının qarşısını almaq məqsədilə rəşadətli ordumuz əks-hücum əməliyyatlarına başladı. Hər gün irəliləyən məğrur igidlərimiz xain düşməne göz açmağa imkan vermirdilər. İllərdir torpaq həsrətilə yaşayan xalqımızın qisasını aldılar. Onların igidliyi və şücaəti nəticəsində işğalçılar böyük itkilər verdilər. Dəqiq endirilən zər-bələr və irəliləyən bölmələri-

mizin peşəkarlığı sayəsində tarixi torpaqlarımız ard-arda mənfur düşməndən azad edilirdi. Bunun nəticəsidir ki, Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə başlayan Vətən müharibəsi cəmi 44 gün davam etdi.

Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə başlayan və şanlı zəfərimizlə nəticələnən Vətən müharibəsində kapitan Y.Nəcəfov da iştirak edib. Silahdaşları kimi düşməne göz açmağa imkan verməyərək, şəhidlərimizin qisasını alıb. Uzun müddət bu arzu ilə yaşayan Yusif dəqiq həsablamlar apararaq, düşmənin mövqelərinin, texnikalarının, dayaq məntəqələrinin, hərbi təyinatlı obyektlərinin koordinatlarını çıxararaq, sərəst atəşlə məhv edilməsində iştirak edib. Beləliklə, torpaqlarımızın işğaldan azad olunması zamanı döyüş tapşırıqlarını yerinə yetirərək şəxsi mərdlik və igidlik göstərən Nəcəfov Yusif Məhərrəm oğlu Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə "Füzulinin azad olunmasına görə", "Cəbrayılın azad olunmasına görə",

"Xocavəndin azad olunmasına görə" və "İgidliyə görə" medalları ilə təltif edilib.

- Hər bir şəxs öz Vətəni cəmi bəhasına olsa belə qorunmalıdır. Bu onun ilk öncə Vətən qarşısında olan övladlıq, daha sonra isə mənəvi borcudur. Bu şərəfli vəzifəni layəqətlə yerinə yetirmək, torpaqlarımıza göz dikən mənfur düşməni məhv etmək, şəhidlərimizin qisasını almaq üçün məhz hərbiçi olmaq qərarına gəldim. Qərarımı valideynlərimə açıqladığım zaman mənimlə qürur duyduqlarını deyərək, işimdə uğurlar arzudular. Mən də seçdiyim peşənin bütün incəliklərini dərinlən öyrənməyi və valideynlərimin mənə olan etimadını doğrultmağı özümə borc bildim. Hərbi liseyde və ali məktəbdə təhsil aldığım müddətdə mühazirələri diqqətlə dinləyir, seminarlarda verilən sualları cavablandırır və keçirilən təlimlərdə fəal iştirak edirdim. Ümid edirəm ki, peşəkar müəllimlərim sayəsində təcrübəli zabit kimi formalaşmışam. Hər zaman olduğu kimi, bundan sonra da xidmətimdə məsuliyyətli olacaq, ana Vətənimizin bütövlüyü uğrunda son damla qanıma qədər mübarizə aparacağam.

Kapitan
Orxan HÜSEYNLİ
"Azərbaycan Ordusu"

Tarix yazan oğullar

“Qan tökülməyən torpaqdan Vətən olmaz”

Qanları ilə şanlı tarix yazan, ölməzlik qazanan şəhidlərimizin evlərini ziyarət etmək, valideynləri, övladları, bacıları, qardaşları ilə söhbət aparmaqla xatirələrini dinlədiyimiz zaman onların keçirdikləri hüznə yanaşı, qürur hissini də yazmaqda çətinlik çəkirəm. Onlara təsəlli verərək "Sizin övladınız, qardaşınız, atanız Vətən uğrunda canından keçib, şəhid olub. Xalqımız hər zaman onlarla qürur duyur. Onlar hər birimizin qəlbində əbədi yaşayacaqlar" kəlmələrini söyləmək belə ağırdır.

Bu anaların, ataların, bacı və qardaşların duyğularını ifadə etməkdə qələm də aciz qalır. Şəhid atası ilə öyünən, baş verənlərdən xəbərsiz olan qayğısız, məsum uşaqların ürək baxışlarına baxmaq da adamı duyğulandırır...

Torpaqlarımızın qorunması, ərazi bütövlüyümüzün bərpası uğrunda canlarını qurban vermiş şəhidlərimizin keçirdiyi döyüş yolu gənc nəsillərə həmişə örnək olub. Qəhrəmanlarımızın şərəfli döyüş yolunu gələcək nəsillərə çatdırmaq, onlarda vətənpərvərlik hissini formalaşdırmaq, şəhidlik zirvəsinə ucalanların xatirəsini yaşatmaq hər bir Azərbaycan vətəndaşının ən müqəddəs borcudur. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin "Şəhidlərimizin qəhrəmanlığı nəticəsində bu gün bizim bayrağımız azad edilmiş torpaqlarda ucaldır" fikri bir daha qədirbilən xalqımızın öz qəhrəman övladlarına verdiyi dəyərin bariz nümunəsidir.

Ölümün üzünə göz qırpmadan, dik baxa-baxa kəfənlərini əyinlərinə geyinib şüurlu şəkildə torpaqlarımızın azadlığı uğrunda ölümün ağışına atılan cəsarətli və mərd oğullarımızdan biri də ordumuzun əməliyyat tədbirlərində igidliyi ilə şöhrət qazanan şəhid Davud Telman oğlu Qiyaslıdır. Davud göstərdiyi igidlik və fədakarlıq nümunələri ilə Vətəne layiqli oğul olduğunu əməli ilə təsdiq etdi. Hər kəsə fəxarət hissi yaşatdı. Valideynlərinə, doğmalarına başucalığı gətirdi.

Şəhid Davud Qiyaslı 12 yanvar 2003-cü ildə Cəlilabad rayonunun Ağusəm kəndində eməksevər bir ailədə doğulub. Zamanı çatanda həmyaşdqları kimi, o da orta məktəbə gedib. Dərslərindən yaxşı qiymətlər alıb. Məsuliyyətli olması, intizamlı davranışı, məktəbin ictimai həyatında fəal iştirakı onu müəllim və şagird kollektivinə sevdirdi. Ailənin sevimli, zəhmətkeş övladı olub. Vətənə, torpağına, elinə, obasına əsil oğul kimi yetişib. Vətənə övladlıq borcunu da şərəflə, vicdanla yerinə yetirib.

O, Hərbi Dəniz Qüvvələrində heqiqi hərbi xidmət keçib. Daima döyüş bacarıqlarını artıran, təlimlərdə yüksək göstəricilərə nail olan hazırlıqlı, vətənpərvər matros Davud Qiyaslı komandirlərinin, əsgər yoldaşlarının dərin rəğbətini qazanıb. Gənc matros fiziki cəhətdən güclü, möhkəm iradəyə malik olub.

Ötən il 19-20 sentyabrda Qarabağda Ermənistan silahlı birləşmələrinə və separatçı qüvvələrə qarşı ordumuzun keçirdiyi əməliyyat tədbirləri zamanı Davud Qiyaslı döyüş tapşırıqlarının yerinə yetirilməsində şəxsi igidlik nümunələri göstərib. Qorxmazlığı, cəsarəti ilə hər kəsi heyretləndirir. Gənc matros düşmənle mübarizədə əzmlə döyüşür. Xocalı rayonunun Xanabad kəndi uğrunda gedən ağır döyüşlərdə şəhadətə qovuşur. Bu gün şəhid Davudun ruhu azad Qarabağda

çirdiyi əməliyyat tədbirlərində şəhid olan Hərbi Dəniz Qüvvələrinin matrosu Davud Qiyaslı doğulduğu Cəlilabad rayonunun Ağusəm kənd qəbiristanlığında böyük izdihamla torpağa tapşırıldı. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamı ilə matros Qiyaslı Davud Telman

nışdılar. Onun yoxluğuna hələ də inanmadıqlarını dedilər. "Davud Vətən müharibəsində rayonumuzdan şəhid olan oğulların dəfnində dostları ilə birlikdə fəal iştirak etmişdi. Onda hələ orta məktəbdə oxuyurdu. Şəhid ailələrini həmişə ziyarət edirdi. Vətən müharibəsi şəhidlərinin müqəddəs, şərəfli, şanlı ömür yolunu özünün ömür yolu bildi. Torpaqlarımızın bütövlüyü naminə canını qurban verdi. Davud qətiyyətli, yolundan dönməz bir oğul idi. Onunla qürur duyuruq. Oğul düşmən çəpəridir. Vətən sağ olsun. Bütün şəhid ailələrinə səbir diləyirik".

"Vətən sağ olsun", "Oğul düşmən çəpəridir" deyən atalar, analar Azərbaycana mərd, igid oğullar yetirib, onları "Vətən üçün böyütmüşük" dedilər. Qədirbilən xalqımız Böyük Zəfərin qürurunu bizə yaşadan şəhidlərimizin adını daim uca tutacaq, onların əziz xatirəsini dərin hörmət və ehtiramla yad edəcək. Ölmezlik qazanan matros Davud Qiyaslının müqəddəs adı da əbədləşdirilərək, qəhrəmanlığı tarix yazan oğulların dastanlarında oxunacaq.

Lalə HÜSEYNOVA,
fotolar
çavuş

Namiq PƏNAHOVUNDUR
"Azərbaycan Ordusu"

mızda dolaşır. Xalqımızın gələcək övladlarının azad, xoşbəxt yaşaması üçün canından keçdi. "Qan tökülməyən torpaqdan Vətən olmaz" demişdi Davud. 44 günlük Vətən müharibəsində minlərlə gəncimizin getdiyi müqəddəs yolu o da seçdi. Şəhidlik zirvəsinə yüksəlməyi özünə şərəf bildi.

Ötən il ordumuzun ke-

oğlu ölümündən sonra 3-cü dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni və "Vətən uğrunda" medalı ilə təltif olunub.

Anası Müşviqə, qardaşı Vətən, bacısı Canane Davudun orduya, bayrağa, torpağa sevgisindən, döyüş bacarığından, mənəvi, fiziki cəhətdən güclü, iradəli olmasından da-

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Ukrayna Türkiyənin beşinci nəsil qırıcı təyyarələrini almaq istəyir

Gələcəkdə Ukrayna Türkiyənin beşinci nəsil KAAN qırıcılarını almaq istəyir və onlardan harada istifadə edəcəyini artıq bilir.

Bu fikri Ukraynanın Türkiyədəki səfiri Va-

sili Bodnar söyləyib.

O bildirib ki, KAAN-ın F-35 və F-22 ilə rəqabət aparmaq üçün tam potensialı vardır.

"Beləliklə, dediyimiz kimi, uğur qazana bilsək və həm Şərqdə, həm də Qərbdə üçüncü tərəflərin təsirinin qarşısını ala bilsək, regionun ən güclülərindən biri olacağıq", - deyərək səfir əlavə edib.

Yens Stoltenberq: NATO Ukraynaya bir milyon dron verəcək

Şimali Atlantika Alyansının (NATO) bir qrup ölkəsi hərbi yardım çərçivəsində bir milyon pilotsuz uçuş aparatını ukraynalı hərbiçilərə vermək istəyir.

Bu barədə NATO-nun Baş katibi Yens Stoltenberq brifinqdə məlumat verib. O bildirib ki, fevralın 15-də Ukrayna-NATO Şurasının növbəti iclası keçirilib. Xüsusilə Ukraynanın müdafiə naziri Rustem Umerov cəbhədəki vəziyyət barədə müttəfiqlərini məlumatlandıraraq, NATO ölkələri isə davamlı dəstəyin vacibliyini vurğulayıb. Y. Stoltenberq onu da deyib ki, son bir neçə gündə Kanada, Finlandiya və Norveç də daxil olmaqla müttəfiqlər Ukraynaya F-16 üçün avadanlıq və ehtiyat hissələri, həmçinin hava hücumundan müdafiə avadanlıqları daxil olmaqla yeni hərbi yardım paketləri elan ediblər.

"Bir qrup müttəfiq Ukrayna üçün bir milyon pilotsuz təyyarə tədarük etmək məqsədilə birləşir. 20 NATO müttəfiqi də minalardan təmizləmə üçün koalisiya yaratmaq barədə razılığa gəlib. Bütün bunlar ukraynalıların həyatını xilas etməyə kömək edəcək", - deyərək Baş katib əlavə edib.

Xatırladaq ki, əvvəllər NATO ukraynalı hərbiçilərə kömək etmək üçün 20-dən çox ölkənin qoşulduğu koalisiya yaradıb.

NATO ölkələri Kiyev üçün silah istehsalı üzrə 10 milyard dollarlıq müqavilə imzalayıb

NATO ölkələri Kiyevə yeni silah-sursat tədarükü üçün 10 milyard dollarlıq müqavilə imzalayıb.

NATO-nun Baş katibi Yens Stoltenberq bu barədə alyansın müdafiə nazirlərinin iclasına gələrək bildirdi.

"Bu gün Ukrayna-NATO Şurasının iclasında Kiyevə yardım məsələsini müzakirə edəcəyik. NATO ölkələri son aylar silah və sursat istehsalı üzrə razılığa gəlib və bir sıra müqavilələr imzalayıb", - Yens Stoltenberq belə deyib.

O qeyd edib ki, Kiyevə növbəti silah tədarükü xeyriyyəçilik deyil, NATO-nun təhlükəsizliyinə qoyulan sərmayədir.

"Mən NATO ölkələrinin Kiyevə daha çox yardım etməsini, hava hücumundan müdafiə sistemləri və sursat göndərməsini dəstəkləyirəm. Avropa İttifaqının Ukraynaya dörd il müddətinə 50 milyard avro ayırmaq qərarını alqışlayır və ABŞ Konqresinin Ukraynaya dəstək paketi üzrə razılığa gəlməsini gözləyirəm", - deyərək Alyansın Baş katibi əlavə edib.

AZƏRTAC-in
materialları əsasında

